

Posudek na práci: **Michael Lužný, Dialog Matouše z Krakova o častém přijímání svátosti oltářní a jeho místo v myšlenkovém světě předhusitského reformního hnutí**, DP ÚČD FF UK, Praha 2020, vedoucí práce PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D., 75 ss.

Studium reformního hnutí vyžaduje mezioborový přístup. Autor se proto musel zorientovat v několika oblastech: vedle historického přístupu potřeboval zvládnout středověkou latinu včetně ediční práce, a dále i základy teologického výkladu (v obou oblastech doplnil vlastní pílí své historické školení).

Práce navazuje na autorovu bakalářku, v níž představil obsažněji osobnost Matouše z Krakova (jeho životopis a dílo) a stopoval výskyt Matoušových spisů v českém prostředí. To ho přivedlo k zájmu o jedno z jeho děl, které bylo v Čechách, ale i dalších zemích velmi populární, a dochovalo se proto v mnoha opisech. Matoušův Dialog je tedy ústředním tématem předkládané diplomní práce.

M. Lužný se věnoval Dialogu jak po stránce rukopisné tradice, tak po stránce obsahové a funkční. Velkou pozornost věnoval dochování Matoušova textu i filiaci opisů a našel dosud neevidované rukopisy. Ověřil spolehlivost dosud užívané edice dvou polských badatelů z r. 1974 a zjistil, že neodpovídá požadavkům kladeným na moderní ediční práce. Tato část přípravy diplomní práce zabrala poměrně dlouhý čas a vyžadovala značnou energii. Spolu s velmi kvalitní heuristikou (značně rozšířil svoji znalost literatury, která se k Matouši vztahuje, a dokázal ji velmi dobře zhodnotit) zaujímají výsledky této přípravné fáze více jak polovinu DP. Autor nejprve shrnuje životopis a literární dílo Matouše z Krakova (zbytečně příliš stručně, snad aby neopakoval výsledky BP) a připomíná dosavadní snahy o evidenci dochování Dialogu a jeho zpřístupnění. Vadnost polské edice dokumentuje až s nadbytečnou důkladností. V příloze je umístěna ukázka edice nové, zpracované autorem ve formě tří sond z osmi vybraných rukopisů. Je nutno ocenit, že M. Lužný se dopracoval k dobré schopnosti v oblasti ediční techniky a DP mu bude jistě výborným základem pro pokračování v ediční činnosti. Také jazykové schopnosti se musí ocenit, vedle české literatury pracoval i s polskou, německou a anglickou.

Historické vyhodnocení Matoušova Dialogu a role tohoto učence v reformním úsilí konce 14. století je soustředěno v kapitole čtvrté a páté, kde je představen obsah díla, uvažuje se o kontextu jeho vzniku a účelu jeho sepsání. Autor také připomíná další dobová díla zaměřená na stejnou problematiku – otázku častého přijímání věřícími. V této partii zůstalo nejvíce nedořečeného, neboť téma bylo dost široké a přístup autora natolik poctivý, že nemohl vše stačit. Závěr práce je proto více popisem předešlých kapitol, než shrnutím a rozvinutím zjištěných skutečností.

M. Lužný vypracoval svoji diplomní práci samostatně, se značnou akribií. Má všechny technické náležitosti odborné historické práce. Přinesla několik nových zjištění zvl. v oblasti pramenné heuristiky. Rezervy zůstaly v interpretační rovině. Je v ní uloženo mnoho práce a úsilí a věřím, že autor bude zde naznačené směry bádání dále rozvíjet. Navrhuji proto hodnocení 1–2 v závislosti na průběhu obhajoby. Z rozpravy by mělo vyplynout, jak vidí autor místo Matoušova Dialogu i tohoto učence samotného v myšlenkovém světě předhusitského reformního hnutí.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

V Praze 1. 9. 2020